

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

**PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ
DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI**

S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, listopad 2009. godine

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI
ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG
RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (u daljnjem tekstu: Zakon), sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske.

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI
ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA
PROISTEĆI**

U Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u članku 2. propisani su uvjeti za priznavanje statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: hrvatski branitelj).

Poznato je da je obrana suvereniteta Republike Hrvatske okončana 30. lipnja 1996. godine, dakle prije nešto više od 13 godina i da su svi oni koji su sudjelovali u obrani suvereniteta imali na raspolaganju dugo vremensko razdoblje u kojem su mogli podnijeti zahtjev za priznavanje rečenoga statusa.

Nakon proteka 13 godina od prestanka obrane suvereniteta Republike Hrvatske i skoro pet godina od stupanja na snagu važećega Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, više ne postoje razlozi za pružanje mogućnosti priznavanja statusa hrvatskog branitelja. Ovakav zaključak ne odnosi se na izdavanje potvrda o priznatom statusu hrvatskog branitelja za sve osobe koje se vode u službenim evidencijama Oružanih snaga Republike Hrvatske u razdoblju obrane suvereniteta Republike Hrvatske.

Na području priznavanja prava na obiteljsku invalidninu i obiteljsku mirovinu članovima obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja koji su umrli od posljedica bolesti nužno je utvrditi postoji li uzročna veza između smrti hrvatskih branitelja temeljem bolesti i njihovog sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske. Kako su hrvatski branitelji prestali sudjelovati u obrani suvereniteta Republike Hrvatske prije najmanje 13 do 18 godina, to nakon proteka tako dugog vremenskog razdoblja više nije moguće sa sigurnošću utvrditi je li njihova smrt posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, držimo da ubuduće ne postoje opravdani razlozi za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu i obiteljsku mirovinu.

U vezi ostvarivanja prava na obiteljsku invalidninu i obiteljsku mirovinu članova obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja, sadašnji Zakon o pravima hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji čini razliku između supruga smrtno stradalih hrvatskih branitelja koje su zasnovale bračnu zajednicu i onih koje žive u izvanbračnoj zajednici, što je suprotno odredbama Obiteljskog zakona. Zato se izmjenama predlaže izjednačavanje izvanbračne i bračne zajednice odnosno prestanak prava na obiteljsku invalidninu i obiteljsku mirovinu stupanjem u izvanbračnu ili bračnu zajednicu.

Na području priznavanja prava na invalidsku mirovinu hrvatskim braniteljima koji nemaju priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: HRVI), s obzirom činjenicu da je od vremena njihovog sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske proteklo 13 do 18 godina, danas nije više moguće utvrditi uzročno-

posljedičnu svezu između oštećenja organizma i njihovog sudjelovanja u Domovinskom ratu. Budući da samo HRVI imaju utvrđenu uzročnu svezu između oštećenja organizma koja je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, to se predlaže da pravo na invalidsku mirovinu može ubuduće pripadati samo osobama koje imaju priznat status HRVI.

Temeljem sadašnjeg Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji najniža mirovina pripada svakom hrvatskom branitelju, pa i onome koji je u obrani suvereniteta sudjelovao samo jedan dan, te se predlaže da se za priznavanje prava na ovu vrstu mirovine predvidi najmanje trajanje sudjelovanja od sto dana i pripadnost borbenom sektoru koja sada nije predviđena.

Po važećem zakonskom uređenju i pravo na opskrbninu mogu steći hrvatski branitelji koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali samo jedan dan, te se predlaže da se pravo na opskrbninu ubuduće ostvaruje također uz uvjet od najmanje sto dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske. K tome, predlaže se da se pravo na opskrbninu kao oblik socijalne pomoći najsiromašnijim hrvatskim braniteljima ubuduće ograniči samo na one hrvatske branitelje koji nisu vlasnici motornih vozila i plovila kao niti vlasnici ili suvlasnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Također, predviđa se prestanak prava na samohranost koje su do sada koristili oni hrvatski branitelji - korisnici opskrbnine koji su stariji od 40. godina života, a nemaju živućih članova obitelji. Naime, za slučaj samohranosti sada se opskrbnina povećava 50%. Ukidanjem prava na samohranost izjednačili bi se u pravima svi hrvatski branitelji - korisnici opskrbnine, neovisno o tome jesu li samci ili imaju članove obitelji u zajedničkom kućanstvu.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Donošenje ovoga zakona po hitnom postupku predlaže se iz opravdanih državnih razloga. Naime, predložene zakonske izmjene i dopune nužno je donijeti što ranije radi redefiniranja postupka priznavanja pojedinih prava i rokova njihove provedbe, sukladno raščlambi dosadašnje primjene pojedinih odredbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI
ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG
RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI**

Članak 1.

U Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (Narodne novine, br. 174/04, 92/05, 2/07, 107/07 i 65/09), u članku 15. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) HRVI iz Domovinskog rata kod kojega je nastao trajni gubitak radne sposobnosti (opća nesposobnost za rad) ili kod kojeg je nastala profesionalna nesposobnost za rad kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ima pravo na invalidsku mirovinu."

Članak 2.

U članku 16. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Vrijednosni bod radi određivanja invalidske mirovine HRVI iz Domovinskog rata za invalidnost (opća ili profesionalna nesposobnost za rad) koja je u cijelosti ili u dijelu nastala kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske utvrđuje se na temelju pripadajuće osnovice za čin i ustrojbeno mjesto HRVI iz Domovinskog rata iz članka 20. ovoga Zakona, tako da se osnovica utvrđena za godinu koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu podijeli s prosječnom godišnjom plaćom svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj za tu kalendarsku godinu."

Članak 3.

Članak 17. mijenja se i glasi:

"(1) Polazni faktor 1,50 je kod izračuna:

- invalidske mirovine HRVI iz Domovinskog rata.

(2) Polazni faktor 1,85 je kod izračuna:

- invalidske mirovine HRVI iz Domovinskog rata pripadnika gardijske postrojbe i specijalne policije u vrijeme Domovinskog rata i invalidske mirovine dragovoljca iz Domovinskog rata HRVI iz Domovinskog rata."

Članak 4.

U člancima 18. i 19. riječi: "hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata" zamjenjuju se riječima: "HRVI iz Domovinskog rata".

Članak 5.

U članku 20. stavku 1. riječi: "hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata" zamjenjuju se riječima: "HRVI iz Domovinskog rata".

Članak 6.

U članku 31. stavak 4. mijenja se i glasi:

"(4) Najniža mirovina pripada korisniku mirovine iz stavka 1. i 5. ovoga članka, osobama iz stavka 2. ovoga članka i hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata iz stavka 3. ovoga članka ako oni, odnosno osobe temeljem kojih izvode pravo na najnižu mirovinu imaju priznato sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u najmanjem trajanju od 100 dana, a određuje se od osnovice koja iznosi 45% prosječne neto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj, u godini koja prethodi godini ostvarivanja prava, a prema podacima Državnog zavoda za statistiku."

Iza stavka 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

"(7) HRVI iz Domovinskog rata, hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i drugim osobama iz ovoga članka ne pripada pravo na najnižu mirovinu ako su oni, odnosno osobe temeljem kojih izvode pravo na najnižu mirovinu u Registru hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata evidentirani kao pripadnici neborbenog sektora."

Dosadašnji stavak 7. postaje stavak 8.

Članak 7.

Članak 87. mijenja se i glasi:

"Pravo na opskrbninu imaju korisnici obiteljske invalidnine, korisnici osobne invalidnine i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj kada su nesposobni za privređivanje ako ispunjavaju uvjete propisane odredbama članka 88. - 90. ovoga Zakona i ako su sudjelovali u obrani suvereniteta Republike Hrvatske najmanje 100 dana."

Članak 8.

U članku 88. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Osobe iz članka 87. ovoga Zakona pravo na opskrbninu mogu ostvariti pod uvjetom:

1. da nisu zaposleni
2. da samostalno ne obavljaju privrednu ili profesionalnu djelatnost
3. da nisu korisnici mirovine ili mirovine sa zaštitnim dodatkom veće od osnovice za određivanje opskrbnine
4. da nisu korisnici novčanog primanja u svezi s profesionalnom rehabilitacijom, odnosno zbog nezaposlenosti

5. da oni i članovi njihove obitelji u kućanstvu nisu upisani u registar poljoprivrednih gospodarstava
6. da nisu obveznici uplate doprinosa za mirovinsko osiguranje temeljem poljoprivredne djelatnosti
7. da oni i članovi njihove obitelji u kućanstvu nisu vlasnici ili korisnici motornog vozila (sve vrste osobnih automobila, traktori, kamioni) ili motornih plovila dužine preko 6 metara i da nisu vlasnici ili suvlasnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba
8. da oni i članovi njihove obitelji u kućanstvu nemaju ukupno druge redovne novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30% od utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj."

Članak 9.

Članci 93. i 94. brišu se.

Članak 10.

U članku 117. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Bračni drug stupanjem u brak ili izvanbračnu zajednicu određenu Obiteljskim zakonom gubi prava iz ovoga Zakona koja je ostvario kao član obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrloga HRVI iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine."

Članak 11.

U članku 123. stavku 1. točka 8. mijenja se i glasi:

"Medicinska dokumentacija da je samoubojstvo hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata neposredna posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske jest dokumentacija izdana od zdravstvene ustanove, liječničke ordinacije ili načelnika ratnog saniteta postrojbe koja potječe iz vremena njegovog sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili iz razdoblja deset godina nakon prestanka sudjelovanja u obrani suvereniteta, a iznimno i nakon tog roka ako je putem vještačenja u zdravstvenoj ustanovi od strane stručnog tima te ustanove ustanovljeno da je psihička bolest moguća posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske. Zdravstvene ustanove kao konzultantske kuće za vještačenje činjenice iz ovog članka utvrđuje ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uz suglasnost ministra zdravstva i socijalne skrbi."

Članak 12.

Članak 124. mijenja se i glasi:

"Status člana obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i pravo na obiteljsku invalidninu temeljem samoubojstva hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata kao posljedice psihičke bolesti uzrokovane sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske može se priznati na temelju podnesenog zahtjeva sukladno odredbama ovoga Zakona."

Članak 13.

U članku 131. stavak 4. briše se.

Članak 14.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje priznavanje statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, statusa dragovoljca iz Domovinskog rata i priznavanje statusa člana obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i prava na obiteljsku invalidninu temeljem smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske nakon 31. prosinca 1997. godine iz članka 3. stavka 1. točke 4. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (Narodne novine, br. 174/04, 92/05, 2/07, 107/07 i 65/09).

Članak 15.

Postupci započeti po odredbama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (Narodne novine, br. 174/04, 92/05, 2/07, 107/07 i 65/09) za priznavanje statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, statusa dragovoljca iz Domovinskog rata i priznavanje statusa člana obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i prava na obiteljsku invalidninu temeljem smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske iz članka 14. ovoga Zakona koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nisu okončani pravomoćnim rješenjem obustavljaju se.

Članak 16.

Revizijski postupak i postupci za priznavanje prava na invalidsku mirovinu, najnižu mirovinu, priznavanje statusa HRVI iz Domovinskog rata i prava na opskrbninu koji su započeti prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona, a nisu završeni konačnim rješenjem dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 17.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1. - predviđeno je da se pravo na invalidsku mirovinu može priznati samo HRVI iz Domovinskog rata, a ne i osobama koje imaju samo status hrvatskog branitelja.

Članci 2., 3., 4. i 5. - radi se u usklađivanju teksta s odredbom članka 1. ovoga Zakona jer pravo na pravo na invalidsku mirovinu može se priznati samo HRVI iz Domovinskog rata, a ne i osobama koje imaju samo status hrvatskog branitelja.

Članak 6. - predviđeno je da pravo na najnižu mirovinu pripada hrvatskom branitelju koji je najmanje 100 dana sudjelovao u obrani suvereniteta i to kao pripadnik borbenog sektora.

Članak 7. - predviđen je novi uvjet od najmanje 100 dana sudjelovanja u obrani suvereniteta kao jedan od uvjeta za priznavanje prava na opskrbninu.

Članak 8. - predviđa se uvođenje se još dvije apsolutne smetnje za priznavanje prava na opskrbninu koje su u praksi i do sada primjenjivane i to: 1. mirovinsko osiguranje po osnovi poljoprivredne djelatnosti i 2. postojanje upisa u registar poljoprivrednih gospodarstava. Osim ove dvije nove apsolutne smetnje za priznavanje prava na opskrbninu predlaže se prvi put još jedna nova apsolutna smetnja, a to je vlasništvo motornog vozila ili korištenje motornog vozila. Vlasnici ili korisnici motornih vozila ne bi mogli ostvariti pravo na opskrbninu. Isto se odnosi i na vlasnike ili korisnike motornih plovila preko određene dužine. Predlaže se da se vlasništvo ili suvlasništvo na nekretninama koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba utvrdi kao smetnja za priznavanje prava na opskrbninu.

Članak 9. - predviđa se brisanje odredbi kojim se priznaje pravo na samohranost kod prava na opskrbninu.

Članak 10. - predviđa se gubitak prava iz Zakona u slučaju kada bračni drug korisnik prava stupi u brak ili izvanbračnu zajednicu.

Članak 11. - određuje se definicija medicinske dokumentacije i postupak vještačenja u slučaju samoubojstva hrvatskog branitelja a u postupku priznavanja prava na obiteljsku invalidninu. Izostavljena je definicija medicinske dokumentacije u slučaju smrti hrvatskog branitelja što je u vezi sa člankom 14. ovoga Zakona, a brisana je odredba o medicinskoj dokumentaciji za priznavanje statusa HRVI iz Domovinskog rata.

Članak 12. - predviđeno je da se zahtjev za priznavanje statusa člana obitelji u slučaju samoubojstva može podnijeti i dalje nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 13. - brisanjem odredbe želi se spriječiti zlouporaba prekluzije budući da se radi o složenim medicinskim vještačenjima koja u pravilu nije moguće obaviti za tri mjeseca te nije ispravno i objektivno da se samo zbog protoka vremena predviđenog za reviziju priznaju prava iz pozitivnog prvostupanjskog rješenja.

Članak 14. - predviđeno je da će danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestati priznavanje statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, statusa dragovoljca iz Domovinskog rata i priznavanje statusa člana obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i prava na obiteljsku invalidninu temeljem smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Članak 15. - predviđeno je da se postupci za priznavanje statusa iz članka 14. ovoga Zakona obustavljaju ako na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nisu okončani pravomoćnim rješenjem.

Članak 16. - predviđeno je da će se postupak revizije i postupci priznavanja prava na invalidsku mirovinu, najnižu mirovinu, priznavanja statusa HRVI iz Domovinskog rata i prava na opskrbninu započeti prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona, a nisu završeni konačnim rješenjem dovršiti po odredbama ovoga Zakona.

Članak 17. - određeno je stupanje na snagu ovoga Zakona u roku od 8 dana od dana objave u Narodnim novinama.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH
BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI
(Narodne novine, br. 174/04, 92/05, 02/07,107/07 i 65/09)
KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU**

Članak 15.

- (1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata kod kojega je nastao trajni gubitak radne sposobnosti (opća nesposobnost za rad) ili kod kojeg je nastala profesionalna nesposobnost za rad kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ima pravo na invalidsku mirovinu.
- (2) Ako je opća nesposobnost za rad ili profesionalna nesposobnost za rad djelomično prouzročena ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom, bolesti, pogoršanjem bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomično ranjavanjem, ozljedom, bolešću ili pogoršanjem bolesti izvan tih okolnosti, invalidska mirovina određuje se razmjerno utjecaju pojedinih uzroka na invalidnost.
- (3) Pravo na invalidsku mirovinu ostvaruje se pod uvjetima i na način propisan Zakonom o mirovinskom osiguranju, ako nije ovim Zakonom drukčije određeno.

Članak 16.

- (1) Vrijednosni bod radi određivanja invalidske mirovine hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata za invalidnost (opća ili profesionalna nesposobnost za rad) koja je u cijelosti ili u dijelu nastala kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske utvrđuje se na temelju pripadajuće osnovice za čin i ustrojbeno mjesto hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 20. ovoga Zakona, tako da se osnovica utvrđena za godinu koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu podijeli s prosječnom godišnjom plaćom svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj za tu kalendarsku godinu.
- (2) Vrijednosni bod radi određivanja mirovine utvrđuje se prema vrijednosnom bodu u godini koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu.

Članak 17.

Polazni faktor 1,10 je kod izračuna:

- invalidske mirovine hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez statusa HRVI

Polazni faktor 1,50 je kod izračuna:

- invalidske mirovine hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez statusa HRVI, pripadnika gardijske postrojbe i specijalne policije u vrijeme Domovinskog rata

Polazni faktor 1,50 je kod izračuna:

- invalidske mirovine hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa statusom HRVI

Polazni faktor 1,85 je kod izračuna:

- invalidske mirovine hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata sa statusom HRVI, pripadnika gardijske postrojbe i specijalne policije u vrijeme Domovinskog rata

Polazni faktor 1,50 je kod izračuna:

- invalidske mirovine dragovoljca iz Domovinskog rata bez statusa HRVI

Polazni faktor 1,85 je kod izračuna:

- invalidske mirovine dragovoljca iz Domovinskog rata sa statusom HRVI

Članak 18.

(1) Osobni bod za određivanje invalidske mirovine hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata za invalidnost (opća ili profesionalna nesposobnost za rad) koja je u cijelosti ili u dijelu nastala kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske dobiva se tako da se prosječan vrijednosni bod iz članka 16. ovoga Zakona pomnoži s polaznim faktorom i mirovinskim stažem od 40 godina.

(2) Ova mirovina se određuje na temelju osobnih bodova iz stavka 1. ovoga članka povećanih za 45%.

Članak 19.

Mirovinski faktor za invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad koja je u cijelosti ili u dijelu nastala kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske koja se isplaćuje hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata za vrijeme zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti je 0,5.

Članak 20.

(1) Utvrđivanje vrijednosnog boda za određivanje invalidske mirovine iz članka 16. ovoga Zakona određuje se prema osobnom činu i ustrojbenom mjestu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za godinu koja prethodi godini ostvarivanja prava na mirovinu sljedeće osnovice:

Činovi i ustrojbeni mjesta	Osnovice
Vojnik	64.037
Pozornik	68.047
Razvodnik (zastavnik hrm)	72.847
Skupnik	64.740
Zapovjednik desetine	76.884
Zapovjednik voda	81.648
Zapovjednik satnije	97.980
Zamjenik zapovjednika bojne	107.508
Zapovjednik bojne	118.392
Zamjenik zapovjednika brigade	129.276
Zapovjednik brigade	129.276
Desetnik	74.066
Vodnik	79.386
Stožerni vodnik	79.930
Narednik	79.930
Nadnarednik	80.386
Stožerni narednik	83.004
Časnički namjesnik	92.585
Zastavnik	78.783
Poručnik (poručnik korvete)	81.648
Nadporučnik (poručnik fregate)	88.452
Satnik (poručnik bojnog broda)	97.980
Bojnik (kapetan korvete)	107.508
Pukovnik (kapetan fregate)	118.392
Brigadir (kapetan bojnog broda)	129.276
Stožerni brigadir (komodor)	140.160
Brigadni general (komodor)	140.160
Zapovjednik zbornog mjesta	118.392
Zapovjednik zbornog područja	151.056
General-bojnik (kontraadmiral)	151.056
General-pukovnik (viceadmiral)	155.136
General zbora (admiral)	159.216
Zapovjednik obrane grada	118.392
Stožerni general (stožerni admiral)	163.296

(2) Osnovice iz stavka 1. ovog članka usklađuju se početkom svake kalendarske godine s promjenom prosječne plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

Članak 31.

(1) Korisniku invalidske ili obiteljske mirovine koji je dijelom ili u cijelosti ostvario mirovinu prema odredbama ovoga Zakona, a mirovina je manja od najniže mirovine odredit će se najniža mirovina prema stavku 4. ovoga članka Zakona.

(2) Korisniku starosne ili invalidske mirovine, hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata kao i korisniku obiteljske mirovine iza smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je ostvario mirovinu prema općem propisu, a mirovina je manja od najniže mirovine odredit će se najniža mirovina prema stavku 4. ovoga članka Zakona.

(3) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata koji je navršio 65 godina starosti (muškarac) odnosno 60 godina starosti (žena), a ne ispunjava uvjete mirovinskog staža za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, izuzetno od odredbi stavka 1. i 2. ovoga članka, pripada pravo na mirovinu u visini najniže mirovine određene prema odredbi stavka 4. ovoga članka.

(4) Najniža mirovina određuje se od osnovice koja iznosi 45% prosječne neto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj, u godini koja prethodi godini ostvarivanja prava, a prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

(5) Najniža mirovina određena prema stavku 1. ovog članka korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti priznate prema članku 15. ovoga Zakona određuje se uz primjenu mirovinskog faktora iz članka 80. Zakona o mirovinskom osiguranju.

(6) Najniža mirovina određena prema stavku 2. ovog članka određuje se uz primjenu polaznog faktora iz članka 78. i mirovinskog faktora iz članka 80. Zakona o mirovinskom osiguranju

(7) Najniža mirovina određena prema stavku 1. i 2. ovoga članka kao i mirovina priznata prema stavku 3. ovoga članka ne pripada korisniku mirovine za vrijeme zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti.

Članak 87.

Pravo na opskrbninu imaju korisnici obiteljske invalidnine, korisnici osobne invalidnine i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj ako su nesposobni za privređivanje i ako ispunjavaju uvjete propisane odredbama članaka 88. – 90. ovoga Zakona.

Članak 88.

(1) Osobe iz članka 87. ovoga Zakona pravo na opskrbnicu mogu ostvariti pod uvjetom:

1. da nisu zaposleni
2. da samostalno ne obavljaju privrednu ili profesionalnu djelatnost
3. da nisu korisnici mirovine ili mirovine sa zaštitnim dodatkom veće od osnovice za određivanje opskrbnine
4. da nisu korisnici novčanog primanja u svezi s profesionalnom rehabilitacijom, odnosno zbog nezaposlenosti
5. da oni i članovi njihove obitelji u kućanstvu nemaju ukupno druge redovne novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30% od utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.

(2) Pravo na opskrbninu, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, imaju i slijepi članovi obitelji iza smrti HRVI.

Članak 93.

Samohranim korisnicima opskrbnina, određena prema članku 91. ovoga Zakona, povećava se za 50%.

Članak 94.

(1) Samohranim, prema ovom Zakonu, smatra se korisnik opskrbnine koji nema mirovinu, ni zemljište, šume u posjedu, vlasništvu ili suvlasništvu čiji proizvodi prema Zakonu služe kao osnovica za obračun poreza na dodanu vrijednost te da u svom kućanstvu nema srodnika sposobnih za privređivanje, niti ima članova obitelji u kućanstvu ili izvan kućanstva koji su zaposleni ili korisnici mirovine ili samostalno obavljaju privrednu ili profesionalnu djelatnost, ili da imaju zemljište, šume u posjedu, vlasništvu ili suvlasništvu čiji proizvodi prema Zakonu služe kao osnovica za obračun poreza na dodanu vrijednost.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka pri utvrđivanju svojstva samohrane osobe ne uzima se u obzir pastorčad koja ne živi s njom u kućanstvu.

(3) Ne smatraju se sposobnim za privređivanje, u smislu stavka 1. ovoga članka, članovi kućanstva koji su nesposobni za privređivanje prema članku 90. ovoga Zakona ako nisu zaposleni, odnosno samostalno ne obavljaju privrednu ili profesionalnu djelatnost.

Članak 117.

(1) Bračni drug stupanjem u brak gubi prava iz ovoga Zakona koja je ostvario kao član obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrloga HRVI iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine.

(2) Bračni drug gubi prava iz ovoga Zakona ako zlorabi ili grubo zanemari roditeljske dužnosti i prava prema djeci s kojom koristi ta prava pa mu je roditeljska skrb oduzeta odlukom suda u izvanparničnom postupku.

(3) Roditelj smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ne može steći ni koristiti prava iz ovoga Zakona ako mu je odlukom suda u izvanparničnom postupku oduzeto roditeljsko pravo zbog grubog zanemarivanja roditeljske dužnosti.

Članak 123.

(1) Prema ovom Zakonu činjenica da je rana, ozljeda ili smrtno stradavanje nastupilo pod okolnostima iz članka 2. stavka 2. ovoga Zakona dokazuju se samo pisanim dokaznim sredstvima koja se u smislu ovoga Zakona smatraju:

1. Potvrda o okolnostima smrtnog stradavanja hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo MORH-a, policijska uprava Ministarstva unutarnjih poslova, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i okolnosti smrtnog stradavanja.

2. Potvrda nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske o osobi koja je po nalogu u obavljanju vojnih i drugih dužnosti smrtno stradala je potvrda u kojoj se navodi ,vrijeme, mjesto i okolnosti smrtnog stradavanja osobe te po čijem nalogu je obavljala dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

3. Potvrda o okolnostima uhićenja, odnosno nestanka hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo MORH-a, policijska uprava Ministarstva unutarnjih poslova, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i okolnosti uhićenja ili nestanka.

4. Potvrda o stradavanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo MORH-a, policijska uprava Ministarstva unutarnjih poslova, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i opis uzroka i okolnosti pod kojima je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ranjen ili ozlijeđen.

5. Potvrda o okolnostima stradavanja osobe koja je po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske u obavljanju vojnih ili drugih dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ranjena ili ozlijeđena je potvrda u kojoj se navodi, vrijeme mjesto i okolnosti stradavanja te po čijem nalogu je obavljala dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

6. Opis ratnog puta je prikaz ratnih zadataka koje je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata izvršavao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske za vrijeme trajanja Domovinskog rata.

7. Medicinska dokumentacija o liječenju nakon ranjavanja ili ozljede je dokumentacija o liječenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata izdana od zdravstvene ustanove, liječničke ordinacije i načelnika ratnog saniteta postrojbe iz vremena nakon ranjavanja ili ozljede te u kontinuitetu do podnošenja zahtjeva.

8. Medicinska dokumentacija da je bolest, pogoršanje bolesti, odnosno pojava bolesti, smrt odnosno samoubojstvo hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata neposredna posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske je dokumentacija izdana od zdravstvene ustanove, liječničke ordinacije ili načelnika ratnog saniteta postrojbe koja potječe iz vremena njegova sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili iz razdoblja deset godina nakon prestanka sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a iznimno i nakon tog roka ako je putem vještačenja u zdravstvenoj ustanovi od strane stručnog tima te ustanove utvrđeno da je bolest moguća posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske. Zdravstvene ustanove kao konzultantske kuće za vještačenje činjenice iz ovog članka utvrđuje ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uz suglasnost ministra zdravstva i socijalne skrbi.

9. Potvrda o zatočenju u neprijateljskom logoru i nestanku je potvrda koju izdaje Uprava za zatočene i nestale Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti na temelju činjenica o kojima vodi službenu evidenciju.

Članak 124.

- (1) Zahtjev za priznavanje statusa i prava na obiteljsku invalidninu iza hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je zbog bolesti, a bolest, pogoršanje bolesti, odnosno pojava bolesti neposredna je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, umro može se podnijeti u roku 12 mjeseci od smrti te osobe.
- (2) Zahtjev za priznavanje statusa i prava na obiteljsku invalidninu iza hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je zbog bolesti, a bolest, pogoršanje bolesti, odnosno pojava bolesti neposredna je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, umro prije stupanja na snagu ovoga Zakona može se podnijeti u roku 12 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (3) Rokovi i članka 1. i 2. ovoga članka ne odnose na podnošenje zahtjeva za obiteljsku invalidninu iza hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je izvršio samoubojstvo.

Članak 131.

- (1) Rok za izvršenje revizije je 3 mjeseca.
- (2) Rok za reviziju počinje teći od dana kada drugostupanjsko tijelo zaprimi predmet od prvostupanjskog tijela, a završava na dan kada drugostupanjsko tijelo otpremi predmet prvostupanjskom tijelu.
- (3) Ako se u postupku revizije pribavlja nalaz i mišljenje liječničkog povjerenstva, iznimno rok za izvršenje revizije počinje teći od dana kad je drugostupanjsko tijelo zaprimilo nalaz i mišljenje liječničkog povjerenstva, ako je taj nalaz i mišljenje zatražilo u roku 15 dana od primitka predmeta na reviziju.
- (4) Ako protiv rješenja prvostupanjskog tijela koje podliježe reviziji nije izjavljena žalba, a revizija ne bude izvršena u roku tri mjeseca od kad je drugostupanjsko tijelo zaprimilo predmet, smatra se da je revizija obavljena i da je dana suglasnost na rješenje.